

GLÓWNY INSPEKTOR
OCHRONY ROŚLIN I NASIENICTWA

Tadeusz Kłos

WK-090-6-2/2014

Warszawa, 22.08.2014r

Wystąpienie pokontrolne

po kontroli Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie przeprowadzonej w dniach 7 - 9 lipca 2014 r. przez pracowników Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa: Adama Wąsika - głównego specjalistę, Aleksandra Jasińskiego - głównego specjalistę, oraz Wiesława Cieślaka - głównego specjalistę.

Zakres kontroli: dokumentacja za rok 2013/2014 dotycząca:
kontroli przestrzegania zakazu stosowania materiału siewnego GMO,
- kontroli obrotu materiałem siewnym,
decyzji administracyjnych z zakresu nasiennictwa i rolnictwa ekologicznego,
- kontroli wewnętrznych z zakresu nadzoru nasiennego.

USTALENIA.

1. Kontrola przestrzegania zakazu stosowania materiału siewnego GMO.

Kontrolą objęto nadzór Wojewódzkiego Inspektoratu w Warszawie nad realizacją zadania związanego z kontrolą przestrzegania zakazu stosowania materiału siewnego kukurydzy odmian GMO oraz monitorowanie stanu wykonania zaplanowanego zadania, a także przeprowadzonych szkoleń w zakresie *kontroli przestrzegania zakazu stosowania*.

W Dziale Nadzoru Nasiennego, na podstawie wytycznych Głównego Inspektora opracowany został szczegółowy plan kontroli *przestrzegania zakazu stosowania* dla poszczególnych Oddziałów. Plan pracy obejmuje zasady sporządzania tygodniowych raportów o aktualnym stanie Kontroli (wytyczne WN-602-14/14).

Skontrolowano ponadto dokumenty przeprowadzonej kontroli w roku 2013 (pierwszy rok kontroli *przestrzegania zakazu stosowania materiału siewnego odmian kukurydzy MON810*).

Informacji i wyjaśnień udzielała pani Elżbieta Kurowska - kierownik DNN.

W drugim dniu kontrolę przeprowadzono w Oddziale Sochaczew, która miała na celu sprawdzenie praktycznego przebiegu *kontroli zakazu stosowania* w tym zgodność postępowania z zarządzeniem nr 4/2013 Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa z dnia 22 maja 2013 r. wprowadzającym „Zasady postępowania przy prowadzeniu kontroli stosowania materiału siewnego kukurydzy w tym odmian genetycznie zmodyfikowanych”, zmienionym wytycznymi WN-602-6/14 z dnia 23.04.2014 r. w zakresie liczby planowanych do wykonania kontroli i liczby prób materiału roślinnego do badań laboratoryjnych pobranych na terenie poszczególnych województw w roku 2014.

W przypadku województwa mazowieckiego wytyczne zalecają przeprowadzenie 1 245 kontroli gospodarstw oraz pobranie 88 prób materiału roślinnego do CL.

Z tej ogólnej liczby plan kontroli, zatwierdzony przez Wojewódzkiego Inspektora dla Oddziału Sochaczew przewiduje odpowiednio 50 kontroli oraz 5 prób materiału roślinnego.

W oddziale Sochaczew informacji udzielała pani Monika Michalak – kierownik Oddziału.

Po zapoznaniu się z planami pracy w zakresie przedmiotu kontroli oraz przygotowaniem kontroli w tym również sposób wyboru kontrolowanego gospodarstwa. Typowanie kontroli odbywa się losowo uwzględniając wiedzę praktyczną o rejonach uprawy oraz z uwzględnieniem kontroli gospodarstw w 2013 roku podczas których nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości.

Kontrole stosowania objęte kontrolą GI przeprowadzone były w miejscowości Nowy Oryszew.

Kontrolę przeprowadzało dwóch pracowników oddziału Pani Monika Michalak oraz pan Krzysztof Mikulak.

W kontrolowanym gospodarstwie:

1) [REDAKTOWANE] – kontrolujący po okazaniu upoważnienia oraz legitymacji służbowych sprawdzili posiadaną przez właściciela dokumentację dotyczącą zastosowanego materiału siewnego kukurydzy, która nie budziła żadnych wątpliwości (zarówno etykiety jak i faktury). Sprawdzono zakupione odmiany z Katalogiem UE Podczas kontroli uprawy sprawdzono wyrównanie roślin pod względem fenotypu oraz wegetacji. Zastosowany m. s. był produkcji firmy KWS, z uwagi na miejsce produkcji materiału „kraje ryzyka” (Rumunia Słowacja) pobrano materiał roślinny i wykonano test paskowy. Test był przeprowadzony prawidłowo – wynik był negatywny.

Kontrolujący sporządzili protokół kontroli dołączając wykonany test paskowy.

2) [REDAKTOWANE]; podobnie jak w poprzednim przypadku kontrolujący przed przystąpieniem do czynności kontrolnych okazali się kontrolowanemu legitymacją służbową oraz upoważnieniem. Również w tym gospodarstwie właściciel posiadał pełną dokumentację zakupu m. s. Również w tym przypadku przeprowadzono lustrację plantacji podczas której nie było żadnych wątpliwości. Odmiana była katalogowa, inna niż MON810, rośliny bardzo wyrównane, a materiał siewny był wyprodukowany w Niemczech i na tej podstawie zdecydowano nie wykonywać testu polowego ani nie pobierać próby do CL.

Ocena

Dział Nadzoru Nasiennego właściwie nadzoruje wykonanie zadania związane z kontrolą stosowania materiału siewnego kukurydzy na poziomie województwa. Pomimo braku źródła aktualnych i wiarygodnych danych o bieżącej strukturze upraw w województwie i poszczególnych powiatach, plany kontroli są sporządzane z wielką starannością, terminowo. Przy sporządzaniu rocznych planów kontroli uwzględniane są wszystkie niezbędne elementy wpływające na jakość realizacji zadania (struktura organizacyjna, uwarunkowania meteorologiczne bieżącego sezonu wegetacyjnego, konieczność aktualizacji planów kontroli i ich korekta oparta na analizie ryzyka). Pisemne ustalenia dotyczące zasad planowania, wykonywania i raportowania kontroli są przekazywane do oddziałów.

Szkolenia organizowane przez Dział Nadzoru Nasiennego wpływają na podniesienie kwalifikacji pracowników przygotowujących się do kontroli *zakazu stosowania* i stanowią bardzo ważny element nadzoru nad właściwym wykonaniem zadania.

Sposób raportowania stanu realizacji zadania związanego z kontrolą stosowania materiału siewnego kukurydzy pod kątem gmo nie budzi zastrzeżeń. Raporty sporządzane w tygodniowym cyklu z oddziałów terenowych są terminowo przekazywane do GIORiN, zgodnie z wytycznymi.

Podczas kontroli pojawiły się pewne wątpliwości nt. zbyt szczegółowo sporządzanego protokołu kontroli w przypadkach kiedy nie ma żadnych nieprawidłowości. Sporządzenie tak szczegółowego protokołu zajmuje sporo czasu a niewiele wnosi do sprawy.

Z uwagi na dobrą ocenę kontrolowanych czynności kontrolnych przestrzegania zakazu stosowania [m.s. kukurydzy odmian MON810 zbędne jest wydanie zaleceń pokontrolnych dotyczących tej kontroli

2. Decyzje administracyjne z zakresu nadzoru nad obrotem materiałem siewnym.

W 1. półroczu br. w WIORiN Warszawa wydano ogółem 13 decyzji w sprawie zakazu prowadzenia obrotu materiałem siewnym określonych partii oraz 4 decyzje o nałożeniu opłaty sankcyjnej za prowadzenie obrotu bez zgłoszenia do ewidencji prowadzonej przez Wojewódzkiego Inspektora. Ponadto jedno postępowanie w tej sprawie zostało w drodze decyzji umorzone. Decyzje wydane zostały przez działających z upoważnienia Wojewódzkiego Inspektora kierowników oddziałów. Najwięcej decyzji - 8 (w tym wszystkie sankcyjne) wydał kierownik Oddział w Płocku. Pozostałe decyzje wydali kierownicy 10 innych oddziałów (każdy po 1). Pani E. Kurowska wyjaśniła, że wszystkie decyzje przygotowane zostały pod ścisłym nadzorem pracowników Działu Nadzoru Nasiennego. Kontrolujący zapoznali się szczegółowo z dokumentacją następujących decyzji:

Decyzja OPŁO.7113.3.5.2014 z dnia 18.04.2014 r. nakładająca opłatę sankcyjną w wysokości 2.270,00 zł. na [REDAKTOWANE] właściciela firmy Handlowo-Uslugowej „[REDAKTOWANE]” w [REDAKTOWANE], za prowadzenie obrotu materiałem siewnym bez zgłoszenia tej działalności do Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Decyzję wydano na podstawie art. 123 ust. 1. pkt 2. w związku z art. 84 ust. 1 i 2 ustawy o nasiennictwie. W uzasadnieniu decyzji powołano się na informację z ARR o/Warszawa, że w/w przedsiębiorca jesienią 2013 r. dokonał sprzedaży materiału siewnego zbóż. Przeprowadzona u przedsiębiorcy kontrola potwierdziła, że prowadził on obrót materiałem siewnym dla odbiorców profesjonalnych. W aktach sprawy są:

- e-mail z dnia 18.02.2014 r. od ARR O/Warszawa z prośbą o informację dotyczącą zgłoszenia prowadzenia obrotu materiałem siewnym przez firmę „[REDAKTOWANE]”,
- e-mail od DNN do Oddziału w Płocku z poleceniem przeprowadzenia kontroli we wskazanej firmie,
- protokół OPŁO.7113.2.2.16.2014 z dnia 19.03.2014 z kontroli, o której mowa powyżej,
- zawiadomienie z dnia 21.03.2014 r. o wszczęciu postępowania w sprawie nałożenia opłaty sankcyjnej (na podst. art. 61 § 1 i 4 kpa),
- zawiadomienie z dnia 7.04.2014 r. o zebraniu materiału dowodowego.

Decyzja OPŁO.7113.3.3.2014 z dn. 11.04.2014 r. o nałożeniu opłaty sankcyjnej na [REDAKTOWANE] prowadzącego firmę „[REDAKTOWANE]” z [REDAKTOWANE] [REDAKTOWANE] za prowadzenie obrotu materiałem siewnym bez zgłoszenia właściwemu Wojewódzkiemu Inspektorowi w wysokości 2.270,00 zł. Akta tej sprawy zawierają dokumentację identyczną jak akta decyzji, o której mowa powyżej. W tym przypadku przedsiębiorca skorzystał z prawa zaskarżenia decyzji do Głównego Inspektora, który nie znalazł podstaw do jej uchylecia.

Decyzja OMŁ.7113.3.2.2014 z dnia 16 kwietnia br o umorzeniu postępowania prowadzonego wobec p. [REDAKTOWANE] „[REDAKTOWANE]”. W aktach sprawy znajdują się następujące dokumenty:

- informacja otrzymana w dniu 7 marca br. od Agencji Rynku Rolnego w Warszawie, o sprzedaży przez ww. przedsiębiorcę materiału siewnego pszenżyta odm Cyrkon, z zapytaniem czy jest on wpisany do ewidencji prowadzonej przez Wojewódzkiego Inspektora,
- e-mail przekazujący ww. informacje do Oddziału w Mławie, z poleceniem przeprowadzenia kontroli u przedsiębiorcy i wszczęcia postępowania w sprawie nałożenia opłaty sankcyjnej,
- protokół OMŁ.7113.2.5.2014 z kontroli przeprowadzonej przez kierownika Oddziału p. Ewę Kucharską w dniu 13 marca br. u przedsiębiorcy, który złożył wyjaśnienia na temat dokonanych sprzedaży materiału siewnego i okazał kopie dwóch faktur sprzedaży (łącznie 600 kg pszenżyta ozimego) deklarując przy tym, że innych sprzedaży po dniu 27 lipca 2013 r. nie dokonywał. Opisane w protokole ustalenia zakwalifikowane zostały przez kontrolerkę jako naruszenie art. 84 ust 1 i art. 123 ustawy z dnia 8 listopada 2012 r. o nasiennictwie,
- zawiadomienie o wszczęciu postępowania z dnia 19 marca br. zawierające informację jakiej sprawy

dotyczy i pouczenie o prawach strony wynikających z art. 10 § 1 kpa, Jako podstawa prawa zawiadomienia podany został art. 61 § 1 i 4 kpa,

zawiadomienie z dnia 7 kwietnia br. o zebraniu całości materiału dowodowego, zawierające pouczenie o prawie strony do zapoznania się z nim,

- oświadczenie przedsiębiorcy z dnia 14 kwietnia br., że przedmiotowy materiał siewny sprzedany został użytkownikom nieprofesjonalnym, którzy przeznaczyli do siewu z przeznaczeniem plonu na skarmianie własnych zwierząt. W oświadczeniu jest ponadto informacja o zamiarze złożenia przez przedsiębiorcę w najbliższym czasie wniosku o wpis do ewidencji.

Po otrzymaniu ww. oświadczenia Wojewódzki Inspektor uznał, że w świetle art. 85 pkt 2 ustawy o nasiennictwie postępowanie stało się bezprzedmiotowe i na podstawie art. 105 § 1 kpa je umorzył, wskazując dodatkowo na fakt, że strona sprzedała niewielką ilość materiału siewnego.

Decyzja OPU.7113.3.1.2014 z dnia 27 marca br., zakazująca spółce „[REDAKTOWANE]” z/s w [REDAKTOWANE] prowadzenia obrotu partią materiału siewnego jęczmienia jarego odm. Ella,

oraz

Decyzja OND.7113.3.1.2014 z dnia 5 lutego br., zakazująca spółce „[REDAKTOWANE]” prowadzenia obrotu 4 partiami mieszanek nasiennych.

W obu przypadkach przebieg postępowania był identyczny:

- a) pobranie prób kontrolnych z materiału siewnego znajdującego się w obrocie,
  - b) informacja Laboratorium Oceny Nasion o niespełnianiu wymagań jakościowych z zakresie siły kiełkowania,
  - c) wysłanie zawiadomienia o wszczęciu postępowania w sprawie zakazu obrotu, zawierające właściwą podstawę prawną i pouczenie o prawach strony określonych w art 10 § 1 kpa,
  - d) oświadczenie strony o aktualnym stanie magazynowym partii materiału siewnego, z której pochodziła pobrana próba,
  - e) wydanie decyzji - na podstawie art. 121 ust. 4 pkt 2 i ust. 5 - o zakazie prowadzenia obrotu, z nadaniem jej rygoru natychmiastowej wykonalności (zapis zamieszczony w rozstrzygnięciu decyzji).
- W końcowej części decyzji jest zapis obligujący stronę do informowania właściwego miejscowo oddziału WIORIN o terminie i sposobie zagospodarowania nasion.

Ocena.

W jednym przypadku (decyzja OPL.7113.3.5.2014) nieprawidłowo podana została podstawa prawna rozstrzygnięcia - art. 123 ust 1 pkt 2 podczas gdy powinno być art. 123 ust. 2 ustawy o nasiennictwie. Pomyłkę tę można uznać za przypadkowy błąd pisarski. Jako błędny ocenić należy również kwalifikacje prawną stwierdzonego w trakcie kontroli obrotu materiałem siewnym uchybienia, polegającego na prowadzeniu obrotu bez wcześniejszego zgłoszenia zamiaru prowadzenia takiej działalności (protokół OML.7113.2.5.2014). Przedsiębiorca nie może naruszyć art. 123 ustawy o nasiennictwie, gdyż to nie on wydaje decyzję o nałożeniu opłaty sankcyjnej.

Poza ww. uchybieniami skontrolowana dokumentacja nie budziła zastrzeżeń: strony postępowań określone zostały poprawnie (imię, nazwisko, firma), zawiadomienia o wszczęciu postępowań sporządzone zostały należycie, podobnie jak rozstrzygnięcia i sama konstrukcja decyzji.

2.1. Decyzje administracyjne w sprawie stosowania w rolnictwie ekologicznym materiału siewnego, który nie był wyprodukowany metodami ekologicznym.

W bieżącym roku, do dnia 7.07.2014 r. wpłynęło 111 wniosków w sprawie zezwolenia na zastosowanie w rolnictwie ekologicznym materiału siewnego, który wyprodukowany został bez zastosowania metod ekologicznych (tzw. materiału konwencjonalnego). Wydano 109 decyzji, dwa wnioski pozostały bez rozpatrzenia ze względów formalno-prawnych. Wszystkie wnioski rozpatrzone zostały przez Dział Nadzoru Nasiennego, odpowiedzialny również za sporządzenie decyzji. Kontrolujący w losowy sposób wybrali do sprawdzenia następujące decyzje:

WNN.7113.8.2.50.2014 z dnia 9.04.2014 r. nie zezwalającą na zastosowanie konwencjonalnego materiału siewnego hubinu żółtego odm. Mister. Uzasadniając wniosek (wpłynął 7 kwietnia) wnioskodawca wskazał, że producenci ekologiczni w pobliżu jego gospodarstwa nie dysponują nasionami hubinu. Odmowa zezwolenia została uzasadniona tym, że w „Wykazie materiału siewnego, nasion i wegetatywnego materiału nasadzeniowego wyprodukowanego metodami ekologicznymi”, prowadzonym przez Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa był dostępny materiał siewny hubinu zarówno odmiany Mister jak i innych odmian,

WNN.7113.8.2.47.2014 z dnia 3.04.2014 r. zezwalającą p. [REDAKTOWANE] na zastosowanie „konwencjonalnego” materiału siewnego mieszanki traw z motylkowymi „Eko-Warmia” w ilości 3.000 kg. Zastosowanie odstępstwa uzasadniono tym, że wnioskodawca wystąpił o mieszankę o ściśle określonym składzie gatunkowym i odmianowym, najlepiej dostosowaną do warunków glebowych i klimatycznych, czego nie gwarantowały ekologiczne mieszanki nasion traw zamieszczone w „Wykazie...”.

WNN.7113.8.2.32.2014 z dnia 9.04.2014 r. zezwalającą na zastosowanie konwencjonalnego materiału siewnego sorga zwyczajnego odmiany Hercules w ilości 30 kg. Wnioskodawca uzasadnił swoją prośbę o zastosowanie odstępstwa tym, że na rynku nie ma dostępnego materiału ekologicznego sorga. Ponieważ decyzja uwzględniła w całości żądanie strony, na podstawie art. 107 § 4 kpa odstąpiono od jej uzasadnienia.

WNN.7113.8.2.18.2014 z dnia 14.03.2014 r. nie zezwalającą na zastosowanie konwencjonalnego materiału siewnego hubinu żółtego odmiany Mister, grochu siewnego odmiany Milwa oraz nasion seradeli. Decyzję uzasadniono tym, że w „Wykazie...” znajdował się ekologiczny materiał siewny hubinu odmiany Mister i ekologiczne nasiona seradeli, a także ekologiczny materiał siewny grochu odmian alternatywnych, a wnioskodawca nie uzasadnił należycie, dlaczego nie może z oferty tej skorzystać.

WNN.7113.8.8.97.2014 z dnia 12 maja br., zezwalającą na zastosowanie 800 szt. drzewek jabłoni odmiany Topaz na podkładce Antonówka S. We wniosku, który wpłynął do WIORiN w dniu 6 maja br. producent podkreślił, że chodzi o uzupełnienie sadu po uszkodzeniach spowodowanych przez dzikie zwierzęta i wskazał na brak ofert materiału ekologicznego. Argumenty te sprawiły, że Wojewódzki Inspektor uznał zasadność zastosowania odstępstwa określonego w art. 45 ust. 4 lit c) rozporządzenia Komisji (WE) nr 889/2008 z dnia 5 września 2008 r.

WNN.7113.8.2.66.2014 z dnia 23 kwietnia br., zezwalającą za zastosowanie materiału siewnego trzech gatunków roślin warzywnych i odmawiającą zezwolenia dla materiału siewnego siedmiu innych gatunków. Uzasadniając udzielenie zezwolenia, Wojewódzki Inspektor wskazał na niedostępność materiału ekologicznego pietruszki korzeniowej, jarmużu i rzodkwi, co stanowiło przesłankę do zastosowania odstępstwa zgodnie z art. 45 ust.5 lit a) ww. rozporządzenia. W przypadku pozostałych gatunków (por, seler, kalarepa, kapusta biała, czerwona, pekińska i włoska) odmowa udzielenia zezwolenia uzasadniona została dostępnością ekologicznego materiału siewnego odmian innych niż podane we wniosku oraz brakiem należytego uzasadnienia, dlaczego nie są one dla wnioskodawcy odpowiednie (napisał on jedynie, że wymienione we wniosku odmiany sprawdzą się w jego gospodarstwie, a zebrane plody spełnią oczekiwania klientów).

WNN.7113.8.2.70.2014 z dnia 28 kwietnia br., zezwalającą Centrum Doradztwa Rolnego w Brwinowie na zastosowanie materiału siewnego soi, facelii błękitnej, słonecznika i fasoli wielokwiatowej oraz nasion lędźwianu siewnego i soczewicy do prac doświadczalnych (cztery powtórzenia). W uzasadnieniu decyzji jest mowa o zaistnieniu przesłanek do zastosowania odstępstwa, przewidzianych w art. 45 ust. 5 lit c) (soja, słonecznik, fasola, lędźwian) oraz art. 45 ust 5 lit. d) ww. rozporządzenia (facelia, soczewica), a ponadto o potrzebie zapewnienia materiału do doświadczeń z jednolitego źródła, na którą wskazał wnioskodawca w złożonym w dniu 24 kwietnia br. wniosku.

WNN.7113.8.2.85.2014 z dnia 29 kwietnia br., odmawiającą zezwolenia na zastosowanie materiału siewnego koniczyny białej odmiany Grasslands Huia. We wniosku rolnik wskazał na niedostępność ekologicznego materiału siewnego tej odmiany. Wojewódzki Inspektor powołał się na przepis art. 45

ust. 5 lit a) ww. rozporządzenia, zgodnie z którym zezwolenie może być udzielone, gdy żadna odmiana danego gatunku nie jest zarejestrowana w wykazie prowadzonym przez Głównego Inspektora. Ponieważ w wykazie tym zarejestrowany został materiał siewny innej odmiany koniczyny białej, a wnioskodawca nie uzasadnił dlaczego nie jest on dla niego odpowiedni, wniosek został rozpatrzony negatywnie. Wnioskodawca nie skorzystał z zawartej w pouczeniu możliwości odwołania się od decyzji, złożył natomiast w dniu 7 maja br. kolejny wniosek o zezwolenie na zastosowanie materiału siewnego tej samej odmiany, uzasadniając tym razem szczegółowo, iż jest to odmiana o dobrej zimotrwałości i szybkim tempie odrastania w początkowym okresie wegetacji, co jest istotną cechą odmiany w warunkach późnej wiosny. Odmiana ta przejawia ponadto średnią podatność na porażenie rakiem koniczyn i dobrze sprawdziła się w warunkach glebowych jego gospodarstwa, czego nie gwarantuje odmiana zarejestrowana w wykazie prowadzonym przez Głównego Inspektora. Wojewódzki Inspektor uznał, że nowy wniosek jest w istocie odwołaniem od wcześniejszego, niekorzystnego dla strony rozstrzygnięcia, dlatego rozpatrzył go w trybie art. 132 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego i uchylając poprzednią decyzję zezwolił wnioskodawcy na zastosowanie materiału siewnego zgodnie ze złożonym wnioskiem, uznając dopuszczalność zastosowania odstępstwa z art. 45 ust 5 lit c) rozporządzenia.

Wszystkie wnioski o zezwolenie na zastosowanie konwencjonalnego materiału siewnego w rolnictwie ekologicznym, które wpłynęły do WI oznaczono stemplem z datą wpływu. Wnioski rozpatrywano bez zbędnej zwłoki, najczęściej w ciągu 2- 5 dni. Wszystkie sprawdzone decyzje posiadały właściwą podstawę prawną i zawierały stosowne uzasadnienia faktyczno-prawne w przypadku gdy było to niezbędne. W przypadkach, gdy żądanie strony uwzględnione zostało w całości, odstępowano na podstawie art. 107 § 4 od uzasadnienia decyzji, lub wskazywano w uzasadnieniu decyzji na przesłanki zastosowania odstępstwa, wynikające z przepisów unijnych.

Ocena.

Wnioski o wydanie zezwolenia rozpatrzone zostały bez zbędnej zwłoki, a podjęte rozstrzygnięcia uznać należy za prawidłowe. Uwagę zwraca ściśle egzekwowanie od wnioskodawców merytorycznego uzasadnienia, dlaczego nie jest możliwe korzystanie z dostępnego na rynku ekologicznego materiału siewnego.

3. Kontrola obrotu materiałem siewnym.

Zgodnie z planem pracy na rok 2014, pracownicy oddziałów mają do przeprowadzenia w bieżącym roku 158 kontroli u 121 podmiotów prowadzących obrót hurtowy oraz 30 kontroli w punktach obrotu detalicznego. Dane zbierane w ciągu roku z Oddziałów dotyczą zbiorczo wszystkich kontroli związanych z materiałem siewnym, a nie tylko kontroli obrotu (k. wniosków o ocenę polową, k. materiału siewnego w przerobie i przygotowaniu do obrotu, k. pracy próbobiorców akredytowanych, k. wykorzystania urzędowych etykiet i plomb, k. informacji z obrotu materiałem siewnym), dlatego nie można na bieżąco określić dokładnie jaki jest stan wykonania tego zadania na 30 czerwca, ale p. E. Kurowska wyjaśniła, że realizacja planu w zakresie kontroli obrotu materiałem siewnym jest mocno zaawansowana. Na prośbę kontrolujących, ze wskazanych oddziałów WIORiN zostały dostarczone przykładowe protokoły z kontroli zrealizowanych w I półroczu br.

ORA.7113.2.1.2014 z kontroli przeprowadzonej w dniu 18 lutego br. przez p. Małgorzatę Skórę u p. [REDAKTOWANE], właściciela firmy [REDAKTOWANE]. Przedmiot kontroli stanowiły:

- a) dokumentacja zakupu i sprzedaży materiału siewnego,
  - b) oznakowanie opakowań,
  - c) dopuszczenie odmian do obrotu,
  - d) ważność analiz laboratoryjnych materiału siewnego na stanie magazynowym,
  - e) pobranie prób kontrolnych z materiału siewnego znajdującego się w obrocie.
- Protokół zawiera opis następujących ustaleń w odniesieniu do ww. tematów.
- ad a) kontroler ustalił, że materiał siewny pochodził od trzech dostawców, wrywkowe sprawdzenie

zapisów na trzech fakturach zakupu nie wykazało żadnych nieprawidłowości, poza jedną z faktur wystawionych przez spółkę „[REDAKTOWANE]” na której brakowało podania kategorii lub stopnia kwalifikacji. Z kolei sposób wystawienia faktur sprzedaży dla profesjonalnych nabywców oceniony został jako prawidłowy (ocena dokonana również na podstawie 3 losowo wybranych dokumentów), ad b) małe opakowania materiału siewnego przeznaczone dla odbiorcy nieprofesjonalnego oznakowane były prawidłowo, ad c) wszystkie odmiany były wpisane do krajowego rejestru lub katalogu wspólnotowego, ad d) nie stwierdzono przekroczeń terminów ważności świadectw oceny laboratoryjnej, ad e) pobrano 5 prób materiału siewnego do oceny na siłę kiełkowania (wykaz prób jako załącznik). Kontrola obrotu odbyła się pod nadzorem p. Mirosławy Wyszynskiej z DNN Warszawa, która oceniła sposób przeprowadzenia i udokumentowania kontroli jako prawidłowy.

OWA.7113.2.214.2014 z kontroli zrealizowanej w dniach 23 marca i 10 kwietnia br. przez p. Iwonę Bednarczyk w spółce [REDAKTOWANE]. Zakres tematyczny kontroli był identyczny jak powyżej, a opis stanu faktycznego zawiera m.in. następujące informacje:

a) nasiona warzyw zostały zakupione w Czechach i Holandii (po 1 fakturze jako załączniki), faktury sprzedaży spełniają warunki określone w rozporządzeniu MRiRW z dnia 28 stycznia 2014 r.,
b) opakowanie i oznakowanie jest zgodne z rozporządzeniem MRiRW z dnia 18 kwietnia 2013 r. Na etykietach są informacje o: jakości nasion, nr ewidencyjnym, nr partii, nazwie gatunku w języku polskim i łacińskim (prawidłowo podane), nazwie odmiany, kategorii materiału siewnego. Nasiona zapakowane są w hermetyczne torebki i puszki, w większości są zaprawione. Na opakowaniach dyni zwyczajnej Hokkaido Orange jest oznakowanie „BIO” a nasiona posiadają czeski atest ekologiczny,
c) spółka prowadzi obrót odmianami wpisanymi do rejestru krajowego lub katalogu wspólnotowego oraz odmianami przyjętymi do badań rejestrowych (za zgodą COBORU),
d) wszystkie partie spełniają warunki określone w rozporządzeniu MRiRW z dnia 29 grudnia 2006 r. w sprawie terminów, po upływie których materiał siewny podlega okresowej ocenie laboratoryjnej,
e) pobrano 3 próby kontrolne do badań laboratoryjnych, pozostawiając ich duplikaty u przedsiębiorcy z informacją, że do zakończenia badań pozostają one do dyspozycji WIORiN. W podsumowaniu ustaleń kontroli jest zapis o braku uchybień.

OSP.7113.2.12.2014 z dnia 4 kwietnia br., z kontroli przeprowadzonej u p. [REDAKTOWANE], właściciela firmy [REDAKTOWANE] „[REDAKTOWANE]”, po uzyskaniu z oddziału ARR informacji, że ww. przedsiębiorca dokonał jesienią 2013 sprzedaży materiału siewnego pszenżyta ozimego odmiany Cyrkon w ilości 1.450 kg, nie zgłaszając wcześniej zamiaru prowadzenia obrotu materiałem siewnym. Kontrolowany potwierdził, że sprzedaż materiału siewnego miała miejsce, a po podpisaniu protokołu złożył pisemne oświadczeniem iż zgłoszenia działalności nie dokonał ponieważ nie miał zamiaru sprzedawać materiału siewnego odbiorcom profesjonalnym a nawet potrafi nawet określić, który rolnik na miano takie zasługuje. Wojewódzki Inspektor wyjaśnienie to uwzględnił, a biorąc dodatkowo pod uwagę fakt, że kontrolowany zgłosił w międzyczasie zamiar prowadzenia obrotu (12 lutego br. został wpisany do ewidencji), poinformował przedsiębiorcę o odstąpieniu od wszczęcia postępowania w sprawie nałożenia opłaty sankcyjnej za naruszenie przepisu art. 84 ust.1 ustawy o nasiennictwie.

OWA.7113.2.2.16.2014 z dnia 29.04.2014 r. z kontroli w firmie [REDAKTOWANE] [REDAKTOWANE] sporządzonym przez p. Iwonę Bednarczyk Kontrola ta objęła następujące zagadnienia dotyczące obrotu materiałem siewnym roślin warzywnych: dopuszczenie odmian do obrotu, oznakowanie opakowań i dokumenty zakupu/sprzedaży.

W protokole odnotowano następujące ustalenia:

- przedsiębiorca jest zarejestrowany w ewidencji przedsiębiorców dokonujących obrotu materiałem siewnym,
- skontrolowano 25 partii materiału siewnego (wykaz w załączniku do protokołu) oraz sprawdzono stany magazynowe i warunki przechowywania materiału siewnego,

- materiał siewny będący na stanie firmy posiadał właściwe opakowania i etykiety/paszporty. W jednym przypadku stwierdzoną niewłaściwą nazwą łacińską pomidora (*Lycopersicon esculentum* a powinno być *Solanum lycopersicum*). W obrocie nie stwierdzono nasion zaprawianych,
-dokumenty zakupu i sprzedaży materiału siewnego spełniały wymagania określone w rozporządzeniu MRiRW z dnia 22.01.2014 r. w sprawie prowadzenia dokumentacji dotyczącej materiału siewnego i terminów składania informacji dotyczącej obrotu materiałem siewnym,
- nie stwierdzono uchybień i nie wydano zaleceń.

Ocena.

W planie pracy na rok 2014 przewidziano co najmniej 1 kontrolę u wszystkich przedsiębiorców prowadzących obrót hurtowy oraz wrywkowe kontrole w punktach obrotu detalicznego. Przy uwzględnieniu nowych zadań realizowanych przez pracowników oddziałów (choćby kontrole przestrzegania zakazu stosowania materiału siewnego zawierającego modyfikacje genetyczne), taką strukturę kontroli w planie rocznym uznać należy za prawidłową. Protokoły z kontroli sporządzone zostały bardzo poprawnie, zawierają dokładny opis stanu faktycznego, stanowiący właściwą podstawę do formułowania ocen dotyczących kontrolowanej działalności.

4. Kontrola wewnętrzna w zakresie nadzoru nasiennego.

Zgodnie z „Regulaminem przeprowadzania kontroli przez pracowników Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie”, który został wprowadzony zarządzeniem nr 8/05 Wojewódzkiego Inspektora z dnia 10.03.2005 r., kontrole wewnętrzne prowadzone są na podstawie rocznego planu pracy WIORiN. Plan ten przewidywał przeprowadzenie w roku 2013 21 kontroli z zakresu nasiennictwa w 19 spośród 25 oddziałów terenowych WIORiN. Część kontroli miała w założeniu charakter problemowy (11) a część charakter sprawdzający realizację zaleceń wydanych po wcześniejszych kontrolach (10). Zgodnie z zapisami w planie pracy, kontrole problemowe polegać miały na sprawdzeniu jak pracownicy oddziałów realizują konkretne czynności i być przeprowadzone w trakcie wykonywania danego zadania przez inspektora:

- w 3 przypadkach była to kontrola materiału siewnego w obrocie, w 4 przypadkach – kontrola pracy akredytowanego kwalifikatora plantacji nasiennych, w 2 przypadkach – ocena cech zewnętrznych sadzeniaków ziemniaka oraz po 1 przypadku ocena polowa plantacji nasiennych oraz ocena polowa materiału szkółkarskiego.

Wszystkie kontrole zostały zrealizowane zgodnie z planem. W 6 oddziałach niezbędne okazało się wydanie zaleceń pokontrolnych w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości (w tym po 4 kontrolach sprawdzających). Spośród 21 protokołów z kontroli wewnętrznych, udostępnionych przez p. E. Kurowską, do szczegółowego sprawdzenia wybrane zostały:

WNN.1612.6.2013 z kontroli pracy Wandy Nasiłowskiej, inspektora z Oddziału w Sokołowie Podlaskim, w trakcie wykonywania przez nią oceny cech zewnętrznych sadzeniaków ziemniaka na zlecenie PEPEES Łomża w dniu 23 kwietnia 2013 r. Pani Mirosława Wyszyńska odnotowała w protokole, że ok. 30 ton bulw odmian Kuba i Głada znajdowało się w workach raszlowych ułożonych na podwórku producenta w 2 rzędach, z pełnym dostępem do całości. Szczegółowo opisała kolejne czynności inspektora w trakcie oceny (sprawdzenie zgodności nr partii na zleceniu z oryginałami świadectw oceny polowej i laboratoryjnej, pobranie próby do badań zgodnie z tabelą nr 5 do rozporządzenia MRiRW z dnia 9 marca 2007 r., dokonanie wyliczeń stwierdzonych wad na podstawie szczegółowych wymagań określonych w tabeli do załącznika nr 3 do rozporządzenia MRiRW z dnia 1 lutego 2007 r., wpisanie pozytywnych wyników oceny do tabeli znajdującej się na odwrocie świadectw oceny polowej) oraz odnotowała obecność inspektora przy zawieszaniu paszportów i plombowaniu worków). Na podstawie tych ustaleń kontrolerka uznała, że ocena cech zewnętrznych przeprowadzona została prawidłowo.

WNN.1612.10.2013 z kontroli sprawdzającej w zakresie oceny polowej plantacji nasiennej sadzeniaków ziemniaka, przyjmowania wniosków o dokonanie tej oceny i wprowadzania danych z tej oceny do ZSIORIN. Kontrolowaną była kierownik Oddziału w Mławie p. Ewa Kucharska, a

kontrolę przeprowadziła w dniu 12 czerwca 2013 r. p. Mirosława Wyszynska. W trakcie kontroli p. E. Kucharska wykonała I lustrację na 4 plantacjach sadzeniaków odmian Ewelina i Vineta. Plantacje oznakowane były tabliczkami, przed lustracją sprawdzone zostały paszporty materiału wyjściowego i zgodność numerów partii. Numery paszportów wpisane zostały do arkusza oceny. Przedplon i izolacja przestrzenna plantacji uznane zostały za prawidłowe. Kontrolowana dokonywała oceny na odrębnych jednostkach, zwracając uwagę na różnorodności w wyglądzie roślin, dokonała właściwego przejścia przez wszystkie plantacje prowadząc obserwację w dwóch równoległych redlinach licząc po 50 roślin w każdej z nich. Wyniki oceny zostały naniesione do arkusza oceny polowej. Na podstawie ww. ustaleń kontrolerka uznała, że ocena została przeprowadzona zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu MRiRW z dnia 9 marca 2007 r. Ogółem Oddział w Mławie przyjął oraz prawidłowo sprawdził i wprowadził do systemu informatycznego 21 wniosków o dokonanie oceny polowej materiału siewnego.

WN.1612.3.2013 z dnia 14.03.2013 r. z kontroli Oddziału w Sochaczewie przeprowadzonej w dn. 28.02.2014 r. przez p. Mirosławę Wyszynską. Przedmiotem kontroli była prawidłowość wykonywania kontroli hurtowego obrotu materiałem siewnym przez p. Monikę Michalak. Kontrolą objęto: przestrzeganie przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej (zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli, upoważnienia do przeprowadzenia kontroli, zachowanie terminów przeprowadzania kontroli), oraz sposób przeprowadzenia czynności kontrolnych w hurtowni należącej do [REDAKTOWANE]. Zgodnie z zapisami protokołu:

- przedsiębiorcy zostali prawidłowo powiadomieni o zamiarze przeprowadzenia kontroli (stosowne zawiadomienie zostało im przekazane osobiście z dnia 13.02.2013 r. z potwierdzeniem odbioru),
- zachowany został termin przeprowadzania kontroli określony w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej,

kontrolowanym przedsiębiorcom okazano upoważnienia do kontroli i legitymacje służbowe,

- p. Monika Michalak skontrolowana 77 partii materiału siewnego pochodzącego z [REDAKTOWANE], [REDAKTOWANE], i [REDAKTOWANE], sprawdzając: terminy ważności okresowej oceny laboratoryjnej i etykiety (odnotowała, że niektóre opakowania posiadały niewłaściwe oznakowanie gatunków), a ponadto sprawdziła dokumentację sprzedaży i zakupu materiału siewnego i pobrała 10 prób materiału siewnego roślin warzywnych do kontrolnej oceny laboratoryjnej.

- kontrolowana wykonała wszystkie zaplanowane czynności. Do stwierdzonych nieprawidłowości przypisała właściwe akty prawne. Protokół dokumentujący w/w kontrolę OSO.7113.2.3.2013 zawiera wszystkie wymagane informacje i zalecenia.

WNN.1612.16.2013 z dnia 18.07.2013 r. z kontroli Oddziału w Grodzisku Mazowieckim przeprowadzonej przez Mirosławę Wyszynską. Przedmiotem tej kontroli była prawidłowość wykonywania obowiązków przez p. Adama Krzewskiego: przyjmowanie i wprowadzanie do ZSIORIN wniosków o dokonanie oceny polowej oraz wykonywanie oceny na plantacjach nasiennych. Zgodnie z zapisami protokołu, oryginały wniosków przekazane zostały do DNN. Do ZSI zostały wprowadzone dane ze wszystkich 22 wniosków. Stwierdzono zgodność danych we wnioskach z informacjami wprowadzonymi do systemu. W Oddziale wydrukowano arkusze do oceny polowej plantacji ocenianych przez akredytowanego kwalifikatora i przekazano mu je za pokwitowaniem. Pan A. Krzewski w obecności kontrolującej dokonał oceny polowej czterech plantacji zbóż jarych w ocenie uczestniczył przedstawiciel wnioskodawcy [REDAKTOWANE]. Plantacje były oznaczone. Ocenę przeprowadził metodą procentową dla roślin samopylnych zgodnie z obowiązującymi wymaganiami. Przed przystąpieniem do oceny p. A. Krzewski sprawdził etykiety materiału siewnego wysianego do założenia plantacji, narysował szkice, sprawdził izolację przestrzenną. Obliczenia na arkuszach oceny polowej zostały wykonane prawidłowo. Wszystkie

plantacje zostały zakwalifikowane. Praca kwalifikatora została oceniona jako prawidłowa. Plantacje były w bardzo dobrej kondycji zdrowotnej.

Ocena.

Przyjęty w Wojewódzkim Inspektoracie sposób realizacji kontroli wewnętrznych, polegający na bezpośredniej obserwacji, w jaki sposób kontrolowany inspektor wykonuje i dokumentuje jedno konkretne zadanie, nie jest często spotykany w praktyce działania Inspekcji (dominuje wrywkowe sprawdzenie *ex post* dokumentacji różnych zadań zrealizowanych przez kontrolowany oddział). Bezpośredni nadzór pozwala opisać i ocenić sposób wykonania zadania a przy okazji sprawdzić, czy protokół z nadzorowanej czynności wiarygodnie dokumentuje faktycznie wykonane przez inspektora działania. Kontroler z DNN nie musi „skakać” po różnych tematach, co pozwala mu lepiej wykorzystać czas przeznaczony na kontrolę. Z tego względu przyjęty w WIORiN Warszawa sposób przeprowadzania kontroli wewnętrznych w zakresie nadzoru nasiennego uznać należy za poprawny. Protokoły z kontroli wewnętrznych sporządzone zostały bardzo starannie, kontrolujący nie wnoszą uwag do ich treści.

W związku z faktem, że stwierdzone uchybienia miały charakter incydentalny i jeszcze w trakcie trwania kontroli zostały przez kontrolerów szczegółowo omówione z kierownikiem Działu Nadzoru Nasiennego, odstępuję od wydawania dodatkowych zaleceń pokontrolnych.

GŁÓWNY INSPEKTOR

Tadeusz Kłos